

Aan

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Datum
26 januari 2024

Auteur

memo

1. Wetsvoorstel/regeling

1.1. Beschrijving voorstel/regeling

Het wetsvoorstel trekt de Sanctiewet 1977 in en laat daarvoor een geheel nieuwe Wet internationale sanctiemaatregelen in de plaats treden. Het wetsvoorstel moderniseert het Nederlandse sanctiestelsel daarbij op verschillende vlakken:

- Modernisering van de grondslagen om regels te stellen ter uitvoering van internationale sanctiemaatregelen;
- De introductie van bestuursrechtelijke handhaving van schendingen van sanctiemaatregelen in aanvulling op het strafrecht;
- De introductie van een bijzondere handhavingsbevoegdheid bij ernstige niet-nakoming of ontduiking van sanctiemaatregelen;
- Het mogelijk maken van beheer en bewind van (langdurig) bevroren tegoeden en economische middelen;
- Het creëren van een grondslag om in verschillende openbare registers een koppeling te maken met sancties;
- Het verder verbeteren van de mogelijkheden die bevoegde autoriteiten, zoals toezichthouders en handhavinginstanties, hebben om informatie uit te wisselen;
- De oprichting van een centraal meldpunt sanctienaleving;
- Aanpassingen op het toezicht op de bedrijfsvoeringnormen zoals die gelden binnen bepaalde beroepsgroepen en uitbreiding naar juridische beroepsgroepen.

Het wetsvoorstel heeft een breed bereik en raakt zeer diverse partijen, zoals overheidsorganisaties, poortwachters en financiële instellingen. Hierdoor zijn niet alle bepalingen uit het wetsvoorstel van toepassing op de Douane. Voor de Douane zijn met name de introductie van:

- (A) bestuursrechtelijke handhaving (hoofdstuk 7),
- (B) het mogelijk maken van beheer en bewind van (langdurig) bevroren tegoeden en economische middelen (hoofdstukken 5 en 6) en
- (C) het verder verbeteren van de mogelijkheden om informatie uit te wisselen (hoofdstuk 8) van belang.

In deze uitvoeringstoets zal daarom enkel worden ingegaan op deze onderdelen van het wetsvoorstel.

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Het wetsvoorstel regelt de invoering van bestuursrechtelijke handhaving door het mogelijk te maken om in een sanctiebesluit of sanctieregeling bestuursorganen aan te wijzen die op basis van het bestuursrecht handhavend kunnen optreden tegen overtredingen van sanctiemaatregelen door bijvoorbeeld het opleggen van een last onder bestuursdwang of een bestuurlijke boete.

Hierbij is het voornemen om de Douane deze bevoegdheid te geven ten aanzien van de naleving van specifieke normen op het gebied van onder andere de inkoop, verkoop, invoer, uitvoer of doorvoer, direct of indirect, van goederen en diensten in strijd met geldende EU-sanctieverordeningen. De Douane krijgt dan als bestuursorgaan zelf de mogelijkheid om bestuursrechtelijk te handhaven (vb. een boete opleggen) naast de bestaande mogelijkheid voor strafrechtelijke handhaving (onder het gezag van het OM). Hiermee wordt een gedeeltelijk duaal handhavingssysteem voorgesteld met als voordeel dat schendingen van de sanctieregelgeving zo passend en proportioneel mogelijk kunnen worden gehandhaafd.

B. Beheer en bewind

In het wetsvoorstel wordt ten aanzien van beheer en bewind o.a. voorzien in drie zaken:

1. Een regeling voor de continuïteit en afwikkeling van door sancties getroffen ondernemingen ingeval van negatieve maatschappelijke neveneffecten en;
2. de mogelijkheid om een bewindvoerder aan te stellen en;
3. Een regeling voor het beheer van registergoederen.

Hier worden mogelijkheden gecreëerd voor de overheid om beheer en bewind van bepaalde registergoederen, zoals onroerende zaken, luchtvaartuigen en schepen, over te nemen. Onder dit beheer vallen bijvoorbeeld alle plichten die voortvloeien uit milieueisen en veiligheidseisen om risico's op maatschappelijke schade met betrekking tot dat registergoed tegen te gaan. Deze bewindvoerder kan worden aangesteld door de minister die het aangaat.

C. Informatie-uitwisseling

Met het wetsvoorstel wordt beoogd om een sterke rechtsgrondslag te creëren voor gegevensuitwisseling tussen uitvoeringsinstanties waaronder de Douane, om effectief onderzoek uit te voeren naar verbondenheid van personen/entiteiten aan gesanctioneerde personen en entiteiten.

Hierbij is als uitgangspunt gebruikt dat sinds het 7e sanctiepakket tegen Rusland in de desbetreffende EU-verordeningen artikelen worden opgenomen om gegevensuitwisseling tussen bevoegde en betrokken autoriteiten mogelijk te maken. Dergelijke artikelen zijn echter nog niet in alle EU-sanctieverordeningen opgenomen. In dit wetsvoorstel wordt beoogd om dit nationaal voor alle sanctieregimes wel vorm te geven.

Centraal meldpunt sanctienaleving (CMS)

In het wetsvoorstel wordt ook een centraal meldpunt sanctienaleving opgericht. Het CMS is ontvangstpunt voor de meldingen voortkomend uit de (toekomstige en bestaande) meldingsplichten van de VN- en EU-sanctieregimes of meldingsplichten op basis van deze wet. Hierbij zal gelden dat een nieuwe meldingsplicht bij het CMS wordt belegd, tenzij een ander meldpunt beter geschikt is voor het ontvangen van de meldingen omdat ten aanzien van een soort melding het, het toezicht en de handhaving ten goede komt vanwege noodzakelijk

specialistische kennis en beter aansluit bij bredere andere taken van het betreffende meldpunt.

In de memorie van toelichting staat, dat dit onder andere zal gelden voor meldingen die nu al binnenkomen bij de Centrale Dienst In- en Uitvoer (CDIU) van de Douane. Dit zijn bijvoorbeeld meldingen die gedaan worden door exporteurs, om kenbaar te maken dat zij gebruik hebben gemaakt van een uitzonderingsbepaling om bepaalde goederen te mogen exporteren, zoals op humanitaire gronden. Deze meldingen zijn gerelateerd aan de im- en export van gesanctioneerde goederen en vallen daarom rechtstreeks onder het toezicht van de Douane. Daarnaast hebben deze meldingen een directe relatie met CDIU-werkzaamheden, zoals vergunning- of toestemmingsverlening. Het heeft daarom de voorkeur om deze bestaande situatie, die goed functioneert, te behouden. Het wetsvoorstel creëert een mogelijkheid om informatie uit te wisselen tussen het CMS en de Douane als bevoegde autoriteit. Indien informatie uit een melding bij de CDIU relevant is voor het centraal meldpunt, dan kan de CDIU deze informatie dus delen. Dat geldt ook andersom. Indien nodig zullen samenwerkings- en informatiedelingsafspraken moeten worden gemaakt om elkaar te versterken.

Omdat meldingen die nu aan de CDIU worden gedaan in de memorie van toelichting bij dit wetsvoorstel expliciet worden uitgesloten van het CMS, is dit onderdeel uit het wetsvoorstel niet opgenomen in deze uitvoeringstoets. Mocht uit de bevindingen van de kwartiermaker Centraal Meldpunt Sancties echter blijken dat de verbondenheid tussen de CDIU/Douane en het CMS toch groter wordt dan nu is aangenomen, dan zal hier een afzonderlijke impactanalyse voor moeten worden uitgevoerd.

Eenzelfde geldt voor eventuele verbondenheid tussen team POSS/Douane en CMS waar het gaat om meldingen van mogelijke overtredingen van sanctiemaatregelen.

Deze meldingen komen nu binnen bij team POSS/Douane. De vraag is of met de komst van het CMS hier verandering inkomt. Kan mogelijk ook sprake zijn van een onbewuste verschuiving in meldingenstroom wanneer in de overheidscommunicatie onvoldoende aandacht wordt geschonken aan de vraag welke meldingen bij welke bevoegde autoriteit moeten worden gedaan.

1.2. Getoetst wetsvoorstel/regeling

In deze uitvoeringstoets is de versie van het wetsvoorstel getoetst die op 7 juni 2024 is gepubliceerd ten behoeve van een internetconsultatie. Indien er na deze datum nog wijzigingen plaatsvinden op de getoetste wettekst – bijvoorbeeld naar aanleiding van de internetconsultatie – moet worden bezien of herijking van deze uitvoeringstoets noodzakelijk is. Ook kan de verkenning van de kwartiermaker Centraal Meldpunt Sancties (CMS) nog voor aanvullingen zorgen op deze uitvoeringstoets (zie bovenstaande alinea).

In deze uitvoeringstoets wordt uitgegaan van een aantal aannames met betrekking tot het inregelen van bestuursrechtelijke handhaving. In het voorliggende wetsvoorstel wordt enkel een grondslag gecreëerd om bestuursorganen middels sanctieregelingen of -besluiten aan te wijzen die zullen beschikken over de in de wet genoemde bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten. Bij de nationale implementatie van internationale sanctieregimes zal per norm worden overwogen of bestuursrechtelijke handhaving naast strafrechtelijke handhaving geschikt en wenselijk is. Op het moment van opstellen van deze uitvoeringstoets is het dus nog niet exact duidelijk voor welke norm bestuursrechtelijke handhaving mogelijk zal zijn en wanneer de Douane daadwerkelijk de mogelijkheid krijgt om bestuursrechtelijk te handhaven.

Duidelijk is wel dat in een aantal gevallen alleen strafrechtelijke handhaving mogelijk blijft, zoals dat nu ook al het geval is. In deze uitvoeringstoets wordt ervan uitgegaan dat bij overtredingen van de sanctiebepalingen in de volgende gevallen enkel strafrechtelijk handhaving mogelijk is:

- Het gaat om dual use of militaire goederen;
- Er is sprake van recidive¹;
- Er zijn goederen naar een geliste persoon of entiteit verzonden.

Uitgaande van de huidige van toepassing zijnde sanctieregimes is de aanname dat er op jaarbasis in 25 tot 30 gevallen een bestuursrechtelijke boete zal worden opgelegd. Daarbij is de aanname dat dit in maximaal vijf gevallen op jaarbasis een bezwaar- en beroepsprocedure zal volgen.

Deze aantallen zijn gebaseerd op de aantallen processen-verbaal die sinds de invasie van Oekraïne zijn opgemaakt. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat dit aantal afhangt van de hoeveelheid en aard van de bepalingen die bestuursrechtelijk kunnen worden afgedaan en van de handhavingsinspanningen en de bevindingen daarbij in de toekomst.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de Douane in een sanctieregeling of besluit de bevoegdheid verkrijgt om een last onder bestuursdwang op te leggen. Op dit moment is de Douane op het gebied van sanctiemaatregelen onbekend met deze bevoegdheid. Vanuit de Algemene douanewet beschikt men over de bevoegdheid voor het opleggen van een last onder bestuursdwang, deze bevoegdheid werd in de afgelopen jaren echter zelden tot nooit toegepast.

Wanneer de Douane in een sanctiebesluit of sanctieregeling wordt aangewezen als bestuursorgaan dat handhavend kan optreden tegen overtredingen van de sanctiemaatregelen, zal een nadere uitvoeringstoets moeten worden uitgevoerd. Dan wordt de Douane immers pas bevoegd om bestuursrechtelijke te handhaven en ook dan wordt het immers pas duidelijk voor welke bepalingen de Douane daadwerkelijk bestuursrechtelijk kan handhaven en per wanneer. Op basis daarvan kunnen processen worden ingericht, medewerkers worden geworven/opgeleid en de benodigde wijzigingen aan IV-systemen worden ingepland en doorgevoerd. Deze uitvoeringstoets geeft daarom slechts een globale inschatting van hetgeen hiervoor nodig is.

1.3. Beschrijving van de te beantwoorden vragen

De uitwerking van deze toets vindt plaats langs de onderdelen die zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Mogelijk is voor de uitwerking voor een of meer van deze onderdelen behulpzaam dat een of meer specifieke vragen worden beantwoord. Indien er specifieke vragen zijn, worden die aan het begin van het onderdeel opgenomen.

¹ In de toekomst zal moeten blijken of bij recidive van geconstateerde overtredingen die zijn afgedaan via het bestuursrecht eveneens enkel strafrechtelijk handhaving mogelijk is of dat hiervoor de weg van bestuursrechtelijke handhaving een mogelijkheid blijft, bijvoorbeeld door middel van het opleggen van een vergrijpboete.

2. Perspectief van de Belastingdienst, Douane en Toeslagen

2.1. Interactie burgers/bedrijven

2.1.0. Te beantwoorden vragen

2.1.1. Aard en omvang doelgroep

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Door het mogelijk te maken dat de Douane overtredingen van de sanctiemaatregelen bestuursrechtelijk kan handhaven blijft de doelgroep waarmee de Douane te maken heeft gelijk. Wel verandert in sommige gevallen de interactie met deze doelgroep. Nu doet Team POSS van de Douane een onderzoek naar sanctieovertredingen en draagt een zaak voor de (strafrechtelijke) afdoening over aan het OM. In de toekomst zal de Douane in voorkomende gevallen de afhandeling van een zaak, in de vorm van bestuursrechtelijke afdoening (inclusief eventueel een bezwaar- en beroepsprocedure tegen een genomen besluit), zelf kunnen uitvoeren.

Naar verwachting zal de Douane ongeveer 25 tot 30 keer per jaar een bestuurlijke boete opleggen. Door deze groep zal naar verwachting 5 keer per jaar bezwaar/beroep worden ingesteld.²

B. Beheer en bewind

Met de voorgestelde wetswijziging in het kader van beheer en bewind, is het enkel zo dat de Douane bij de uitvoering van haar taken te maken kan krijgen met een (andere) bewindvoerder of beheerder. Het aanstellen van een bewindvoerder of beheerder bij een rechtspersoon of een registergoed betekent dat zij de bevoegde personen worden om op te treden -in plaats van de gesanctioneerde eigenaar- voor de Douane.

C. Informatie-uitwisseling

De voorgestelde wetswijziging ten aanzien van informatie-uitwisseling heeft geen invloed op de aard en omvang van de interactie met burgers en bedrijven.

Communicatie

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Voor burgers en bedrijven is het van belang dat zij op de website van de Douane kunnen terugvinden wanneer de Douane bestuursrechtelijk kan handhaven ten aanzien van schendingen van de sanctiebepalingen, wat de hoogte is (of kan zijn) van een bestuurlijke boete en welke procedure de Douane volgt bij het opleggen van de bestuurlijke boete. Daarbij is het ook van belang dat het voor burgers en bedrijven duidelijk is op welk moment ze waar bij de Douane in contact kunnen komen over een (voorgenomen) bestuurlijke boete. Dergelijke communicatie zal ook moeten worden opgenomen in de formats die door de Douane zullen worden gebruikt bij het opleggen van bestuurlijke boetes.

Daarbij komt dat het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid om in een

² Aantallen m.b.t. bevoegdheid voor opleggen last onder bestuursdwang zijn hierbij niet meegenomen.

sanctiebesluit of sanctieregeling voor te schrijven dat besluiten tot oplegging van een bestuurlijke sanctie door het bestuursorgaan openbaar worden gemaakt. Het betreft de openbaarmaking van een besluit tot oplegging van een last onder bestuursdwang of dwangsom of een bestuurlijke boete.

De publicatie van besluiten tot oplegging van een bestuurlijke sanctie kan verschillende doelen dienen, zoals het informeren of waarschuwen van marktpartijen en burgers, generale en specifieke preventie, of het geven van inzicht in de handhavingspraktijk van het betrokken bestuursorgaan.

De publicatie van sanctiebesluiten is ingrijpend en kan verstrekkende gevolgen hebben voor de overtreder. Het wetsvoorstel voorziet in een aantal waarborgen waar de publicatieplicht aan moet voldoen.

Dergelijke communicatie zal ook moeten worden ingericht.

B. Beheer en bewind

De voorgestelde wetswijziging ten aanzien van beheer en bewind heeft geen invloed op de communicatie tussen de Douane en burgers en bedrijven.

C. Informatie-uitwisseling

De voorgestelde wetswijziging ten aanzien van informatie-uitwisseling heeft geen invloed op de communicatie tussen de Douane en burgers en bedrijven.

Wel is het van belang om als bevoegde autoriteit inzicht te geven in de wijze waarop informatie-uitwisseling kan geschieden. Bijvoorbeeld dat burgers en bedrijven op de website van de Douane kunnen inzien onder welke omstandigheden welke informatie gedeeld mag en kan worden tussen bevoegde autoriteiten.

Ook het publiceren van gemaakte samenwerkings- en informatiedelingsafspraken kan hier aan bijdragen.

2.1.2. Doenvermogenaspecten

A. Bestuursrechtelijke handhaving

De (boete)beschikkingen zullen gemotiveerd moeten worden en een bezwaarclausule bevatten met daarin uitleg indien men bezwaar tegen de boete en/of last onder bestuursdwang wil maken. Daarnaast zal in de uitspraak op bezwaar uitleg moeten worden opgenomen over het instellen van beroep.

B. Beheer en bewind

N.v.t.

C. Informatie-uitwisseling

N.v.t.

2.1.3. Dienstverlening

N.v.t.

			
<i>Interactie burgers/bedrijven</i>			x

2.2. Maakbaarheid systemen

2.2.0. Te beantwoorden vragen

2.2.1. Gegevens (incl. informatiehuishouding) en AVG-aspecten

A. Bestuursrechtelijke handhaving

De (boete)beschikkingen zullen AVG-gegevens bevatten van de persoon of entiteit die de boete of last onder bestuursdwang krijgt opgelegd. Dergelijke gegevens zijn al binnen de Douane bekend, maar zullen nu in een andere context worden gebruikt. Bij het in te richten proces zal moeten worden bewaakt dat de AVG-richtlijnen worden gevolgd bij de vast te leggen gegevens. Eveneens zal hier gekeken moeten worden naar het proces (en de waarborgen daaromtrent) van verstrekking van gegevens die in eerste instantie binnen de Douane binnen het domein van de Wet politiegegevens vielen en ten behoeve van bestuursrechtelijke handhaving onder de AVG-bepalingen komen te vallen.

B. Beheer en bewind

N.v.t.

C. Informatie-uitwisseling

Met het wetsvoorstel wordt beoogd om een sterke rechtsgrondslag te creëren voor gegevensuitwisseling tussen uitvoeringsinstanties waaronder de Douane om effectief onderzoek uit te voeren naar verbondenheid van personen/entiteiten aan gesanctioneerde personen en entiteiten. Voor de Douane is de systematiek van het geven van een grondslag voor uitwisseling op het niveau van een EU-verordening niet nieuw, gelet op het DWU waarin in de artikelen 12 en 47 bepalingen zijn opgenomen over gegevensdeling met onder andere bevoegde autoriteiten. Gegevensdeling over welke onderwerpen en met welke bevoegde autoriteiten is nu geregeld (en verder uitgewerkt) in bijlage 1 bij de Algemene douanewet (Adw), waarin onder andere de huidige Sanctiewet 1977 is opgenomen, met daarin beschreven de bevoegde autoriteiten waarmee informatie uitgewisseld mag worden.

De insteek om met het wetsvoorstel zoveel mogelijk op EU-niveau te regelen qua gegevensuitwisseling is in lijn met de huidige systematiek van de douanewetgeving.

Qua proces zal gekeken moeten worden via welke organisatieonderdelen, en indien het om een digitale uitwisseling zou gaan via welke systemen, de uitwisseling van informatie van en naar de Douane dient te verlopen.

2.2.2. Massaal proces

N.v.t.

2.2.3. IV-aspecten

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Het systeem Douane Onregelmatigheden (DON) is een applicatie waarin Douane-medewerkers een registratie en gekozen afhandeling kunnen verwerken van een onregelmatigheid, zowel voor het fiscaal deel als het VGEM (Veiligheid,

Gezondheid, Economie en Milieu) deel van de douanetaken. Dit systeem wordt op dit moment ook gebruikt voor andere typen bestuurlijke boetes die de Douane kan opleggen. De registratie en toedeling van bezwaren en beroepszaken verloopt via het systeem TBB.

Gezien het beperkte aantal bestuurlijke boetes dat jaarlijks wordt verwacht in het kader van sanctieovertredingen (25 tot 30) en het beperkte aantal verwachte bezwaar- en beroepszaken (ongeveer vijf) heeft het de voorkeur om hiervoor gebruik te maken van de reeds bestaande systemen en hiervoor niet een afzonderlijk systeem of systemen te realiseren. Dit zal wel betekenen dat het bestaande systeem DON hiervoor zal moeten worden aangepast. Dit betekent dat er in DON voor een nieuw type boete een functionaliteit zal moeten worden gebouwd of in ieder geval nieuwe gegevens-elementen moeten worden aangeleverd.

Nu voor de systematiek wordt gekozen om in de lagere wet- en regelgeving op te nemen voor welke bepalingen de Douane daadwerkelijk bestuursrechtelijk kan handhaven en per wanneer deze bevoegdheid ingaat, kan ook dan pas worden vastgesteld wat dit betekent voor bovengenoemde applicaties en eventuele raakvlaksystemen. Ook zal de gewenste wijziging dan moeten worden opgenomen in het IV-portfolio en in dat kader worden geprioriteerd ten opzichte van andere werkzaamheden. Dit geldt eens te meer voor de situatie wanneer de Douane bevoegd zou worden om een last onder bestuursdwang op te leggen, de functionaliteit last onder bestuursdwang is vooralsnog niet opgenomen in DON. Dit is een structuurwijziging die 12-24 maanden vraagt.

Voorgaande betekent dat wanneer de Douane in een sanctiebesluit of sanctieregeling wordt aangewezen als bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk handhavend kan optreden tegen overtredingen van de sanctiemaatregelen, er altijd een nadere uitvoeringstoets zal moeten worden uitgevoerd. Aangezien het nog niet duidelijk is wanneer dit zal gebeuren, en gelet op de bestaande prioritering binnen de IV-portfolio binnen de Douane, is de IV-impact voor dit punt vooralsnog als PM opgenomen en daarmee op dit moment niet begroot en meegenomen in de toetsing op de uitvoerbaarheid van voorliggend voorstel.

B. Beheer en bewind

De voorgestelde wijziging heeft geen invloed op de IV-voorzieningen van de Douane.

C. Informatie-uitwisseling

Dit wetsvoorstel creëert een eenduidige grondslag om gegevens te delen tussen organisaties om effectief onderzoek uit te kunnen voeren naar verbondenheid van personen en entiteiten aan gesanctioneerde personen en entiteiten. Dit om ingewikkelde eigendomsconstructies en daarmee het bezit van gesanctioneerden in kaart te brengen. Hiermee wordt informatie-uitwisseling die nu al plaatsvindt met partners juridisch steviger onderbouwd.

Gegevensuitwisseling op grond van Europese sanctieverordeningen. Hierin staat aangegeven dit zoveel mogelijk op Europees niveau te regelen. In de MvT wordt de indruk gewekt dat dit een bestaand traject is. Dit is echter geenszins het geval. Op dit moment wordt voorzien in het bestendigen van de huidige situatie waarbij de uitwisseling plaatsvindt op ad hoc basis via reeds bestaande procedures. Het heeft daarmee geen impact op de IV-voorzieningen

van de Douane. Mocht dit in de toekomst wijzigen dan zal een herijking van deze toets moeten plaatsvinden.

Er wordt voorzien in een "Centraal Meldpunt Sanctienaleving" (CMS) en dit is een ontvangstpunt voor de meldingen voortkomend uit de (toekomstige en bestaande) meldingsplichten van de VN- en EU-sanctieregimes of meldingsplichten op basis van de wet. Het wetsvoorstel creëert een mogelijkheid om informatie uit te wisselen tussen het centraal meldpunt en de CDIU. Indien informatie uit een melding bij de CDIU relevant is voor het centraal meldpunt, dan kan de CDIU deze informatie dus delen. Dat geldt ook andersom.

Het centraal meldpunt beschikt over een uniform centraal meldformulier, ontvangt de meldingen, verstuurt een generieke ontvangstbevestiging, registreert en verifieert de meldingen, combineert deze meldingen in één overzicht en maakt vervolgens analyses van deze informatie. Dit totaaloverzicht van de meldingen deelt het centraal meldpunt met de relevante ministeries en de Europese Commissie.

Het CMS bestaat niet en moet worden opgericht. Het CMS en het CDIU gaan onderling gegevens uitwisselen. Er staat niet beschreven hoe dit moet gebeuren en hier kan impact ontstaan als blijkt dat de volumes dermate groot zijn, dat IT ondersteuning noodzakelijk is.

Een uniform centraal meldformulier en de daarop volgende interactie met melders suggereren de ondersteuning van IT, omdat de meldingen, voortgang en analyse dan procesmatig ondersteund kunnen worden en de relevante ministeries en de Europese Commissie vanuit één bron (een database) een totaaloverzicht met alle benodigde gegevens kan worden aangeboden.

Uit het voorstel wordt niet duidelijk wat precies de bedoeling is en waar dit wordt uitgewerkt. Daardoor kan ook niet worden vastgesteld wat dit betekent voor bestaande applicaties en eventuele raakvlaksystemen, dan wel noodzaak tot ontwikkeling van een applicatie. Dit tezamen met de bestaande prioritering binnen de IV-portfolio binnen de Douane, is de IV-impact voor dit punt vooralsnog als PM opgenomen en daarmee op dit moment niet begroot en meegenomen in de toetsing op de uitvoerbaarheid van voorliggend voorstel.

2.2.4. Bestuurlijke informatie

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Het is belangrijk dat bestuurlijke informatie kan worden gegenereerd over bijvoorbeeld het aantal opgelegde boeten en de hoogte hiervan. Ook zal er zicht moeten zijn op het aantal ingediende en toegewezen bezwaren en beroepszaken. Als dit proces wordt gedigitaliseerd in DON, is het wenselijk dat ook dergelijke informatie vanuit dit systeem kan worden verkregen.

B. Beheer en bewind

N.v.t.

C. Informatie-uitwisseling

N.v.t.

			
<i>Maakbaarheid systemen</i>			

Beslag portfolio:	
-------------------	--

2.3. Handhaafbaarheid

2.3.0. Te beantwoorden vragen

2.3.1. Handhavingsstrategie

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Het opleggen van een bestuurlijke boete en het afdoen van mogelijk daaropvolgende bezwaar- en beroepschriften vraagt specialistische kennis van de sanctiewetgeving. Gezien het relatief geringe aantal verwachte zaken heeft het de voorkeur om deze werkzaamheden zoveel mogelijk bij een klein aantal functionarissen te beleggen dat zich in deze werkzaamheden kan specialiseren.

Daarbij is het zo dat bezwaar- en beroepzaken door andere functionarissen moeten worden behandeld dan degenen die betrokken zijn bij het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt of beroep wordt ingesteld. Om te borgen dat dit gebeurt, heeft het de voorkeur dat deze werkzaamheden binnen een ander team worden uitgevoerd dan waar het opleggen van een bestuurlijke boete plaatsvindt.

E.e.a. zal moeten worden uitgewerkt bij de implementatie van het sanctiebesluit of de sanctieregeling, waarmee de Douane daadwerkelijk de bevoegdheid krijgt om bestuursrechtelijk te handhaven. Op basis daarvan zal ook een betere inschatting kunnen worden gemaakt van het aantal verwachte bestuurlijke boetes, beschikkingen en bezwaar- en beroepzaken. Ook wordt dan duidelijk op welke termijn deze functionarissen beschikbaar moeten zijn en hoe deze kunnen worden opgeleid. Gezien de complexiteit van de sanctiewetgeving en daarmee van de bestuursrechtelijke handhaving op dit gebied, zullen de functionarissen die dergelijke werkzaamheden uitvoeren idealiter beschikken over hbo/woudenniveau.

B. Beheer en bewind

N.v.t.

C. Informatie-uitwisseling

N.v.t.

			
Handhaafbaarheid			x

2.4. Fraudebestendigheid

2.4.0. Te beantwoorden vragen

N.v.t.

2.4.1. Fraudebestendigheid

N.v.t.

			
Fraudebestendigheid		nvt	

2.5. Complexiteitsgevolgen

2.5.0. Te beantwoorden vragen

2.5.1. Complexiteitsgevolgen

- toename van het **aantal wetten/regels**
 - specifieke toevoeging: toename specifieke regels voor thema's;
 - specifieke toevoeging: toename afhankelijkheden tussen wet- en regelgeving.
- toename van het aantal **processen**
- toename van het aantal te verwerken typen **gegevens**
- toename **aantal interactievormen**

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Het Wetsvoorstel internationale sanctiemaatregelen zal de huidige Sanctiewet 1977 vervangen en zal daarmee niet leiden tot meer wetten. In een sanctiebesluit of sanctieregeling kan de Douane worden aangewezen als bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk handhavend kan optreden.

Daarbij zal de bestuursrechtelijke handhaving in voorkomende gevallen naast de al bestaande strafrechtelijke handhaving komen te staan. Hoe dit er exact zal uitzien, moet nog worden uitgewerkt. In deze uitwerking zal moeten worden ingegaan op vragen zoals wat het gebruik van bestuursrecht en strafrecht in één proces voor gevolgen kan hebben en hoe deze rechtsgebieden zich tot elkaar verhouden. Wanneer wordt bestuursrecht toegepast en wanneer strafrecht? En hoe verhouden de hoogten van de boetenmaxima van de twee rechtsgebieden zich tot elkaar? In de memorie van toelichting is in elk geval aangegeven dat de bestuursrechtelijke boetenmaxima niet hoger mogen zijn dan de strafrechtelijke boetenmaxima.

De voorgestelde bepalingen leiden tot een nieuw in te richten proces binnen de Douane op het gebied van sanctiemaatregelen, wanneer de Douane in een sanctiebesluit of sanctieregeling als handhavend bestuursorgaan wordt aangewezen. Nu kunnen zaken alleen door het OM in het strafrecht worden afgedaan. Door de Douane de mogelijkheid te geven om overtredingen van de sanctiebepalingen bestuursrechtelijk af te doen, wordt een deel van de werkzaamheden die het OM uitvoert met betrekking tot sanctienaleving bij de Douane belegd.

De toename van het aantal te verwerken gegevens door de Douane ziet met name op het bijhouden van gegevens ten aanzien van de boetebeschikkingen, de hoogte van opgelegde boetes, bezwaar- en beroepsprocedures en betalingen van de boetes. Gegevens over de entiteiten die een bestuurlijke boete opgelegd zullen krijgen en de onderzoeken van Team POSS die hiervoor aan de basis liggen, zijn al binnen de Douane bekend.

Tot slot, zal de Douane een extra vorm van interactie krijgen met entiteiten die de sanctiemaatregelen overtreden. Zij zullen nu ook met de Douane te maken

(kunnen) krijgen als oplegger van bestuurlijke boetes en als partij waartegen zij in beroep kunnen gaan.

B. Beheer en bewind

N.v.t.

C. Informatie-uitwisseling

N.v.t.

			
<i>Complexiteitsgevolgen</i>			x

kies bij niet van toepassing, onder de gele vlag de optie nvt

2.6. Risico procesverstoringen

2.6.0. Te beantwoorden vragen

2.6.1. Risico procesverstoringen

A. Bestuursrechtelijke handhaving

Het risico op procesverstoring met betrekking tot bestuursrechtelijke handhaving is klein. Daarbij is de impact van een eventuele procesverstoring ook klein, omdat het naar verwachting om slechts een beperkt aantal zaken per jaar gaat. Daarbij zijn er geen andere processen binnen de Douane of het bedrijfsleven afhankelijk van het doorgang vinden van het proces rondom bestuursrechtelijke handhaving.

B. Beheer en bewind

N.v.t.

C. Informatie-uitwisseling

N.v.t.

<i>Risico procesverstoringen:</i>	klein
-----------------------------------	-------

2.7. Uitvoeringskosten en personele gevolgen

											fte/dagen/kosten opgesplitst naar jaar					
Claim	Hoofdproces (L0)	subproces (L1)	BO	§ rapp.	toelichting	soort	dvb	#	totale kosten	I/S	2024	2025	2026	2027	2028	2029+
ext.	Douane	Douane	Douane	1.2	25-30 oplegging bestuurlijke t	I	EPE	2,0	262 k€	structureel		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
ext.	Douane	Douane	Douane	1.2	5 gevallen op jaarbasis bezwa	I	EPE	1,0	131 k€	structureel		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
								0,0	€ 0							
									totaal fte		0	3	3	3	3	3
									totaal fte (€)		0 k€	393 k€	393 k€	393 k€	393 k€	393 k€
									tot. IV/materieel (€)		0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€
									totaal		0 k€	390 k€	390 k€	390 k€	390 k€	390 k€

reken uren om naar fte met 1364 uren per jaar

uren	fte
	0,00

1364 volgt uit de handleiding overheidsstarieven 2024 (HOT)

HOT rekent 7,2u / werkdag (=36/5)

tbv UT (liggende A4)	<i>incidenteel</i>	<i>structureel</i>
Dienstverlening	€ 0	€ 0
Handhaving/toezicht	€ 0	€ 390.000
Automatisering	€ 0	€ 0
personele gevolgen	0,0	3,0

<i>tbv IV en cd IV&D</i>		
IV-dagen	0	0

<i>tbv C&F en DO-control</i>			2024	2025	2026	2027	2028	2029+
jaaraanpassingen	€ 0	€ 0	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€
beperkt	€ 0	€ 0	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€
wijziging art. 10	€ 0	€ 0	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€	0 k€
externe claim (ander ministerie)	€ 0	€ 393.000	0 k€	393 k€	393 k€	393 k€	393 k€	393 k€

n.b.: kolomtotalen worden automatisch afgerond op € 10.000

2.7.1. Voorziene dekking uitvoeringskosten

Dit specifieke wetsvoorstel brengt als zodanig enige uitvoeringskosten voor de Douane met zich mee. Echter, wanneer de Douane in een sanctiebesluit of sanctieregeling wordt aangewezen als bestuursorgaan dat handhavend kan optreden bij overtredingen van de sanctiemaatregelen, dan ontstaan er additionele uitvoeringskosten. Er zullen dan extra werkzaamheden door de Douane moeten worden uitgevoerd en ook zal naar alle waarschijnlijkheid een of meerdere ICT-systeem moeten worden aangepast.

Dit zal met een uitvoeringstoets op de betreffende regeling of besluit moeten worden ingeschat.

Toelichting: De Douane heeft geen middelen binnen de eigen begroting om de voorziene uitvoeringskosten op te vangen. De kosten zullen moeten worden gedekt door het opdrachtgevende departement, het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

2.8. Overige aspecten (juridisch en specials)

2.8.0. Te beantwoorden vragen

Te beantwoorden vragen Overige aspecten

2.8.1. Overige aspecten (juridisch en specials)

Toelichtende tekst

2.9. Invoeringsmoment

Bestuursrechtelijke handhaving

Het invoeringsmoment van bestuursrechtelijke handhaving is nog niet duidelijk. Ook is hier nog niet met de opdrachtgever over gesproken. De invoering zal geschieden middels een aanwijzing in een sanctiebesluit of sanctieregeling. Met de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is de Douane dus nog niet meteen bevoegd om bestuursrechtelijk te handhaven.

Invoering mogelijk per:	dd – mm – 20jj
-------------------------	----------------

2.10. Eindoordeel

<u>Eindoordeel:</u>	...
---------------------	-----

3. Implementatie en vervolg

3.1. Implementatie

Bestuursrechtelijke handhaving

Voordat de Douane in een sanctiebesluit of sanctieregeling wordt aangewezen als bestuursorgaan dat handhavend kan optreden, en de Douane kan overgaan tot

implementatie van deze nieuwe bevoegdheid, zal er nog een groot aantal vragen moeten worden beantwoord over de concrete werking hiervan. Vraagstukken rondom de samenloop tussen strafrecht en bestuursrecht, zullen samen met de opdrachtgever en het OM moeten worden uitgewerkt.

Het gaat hierbij om vragen als:

- Wat kan het gebruik van bestuursrecht en strafrecht in één proces voor gevolgen hebben?
- Hoe verhouden deze rechtsgebieden zich tot elkaar.
- Wanneer wordt bestuursrecht toegepast en wanneer strafrecht?
- Hoe verhouden de hoogten van de boetenmaxima van de twee rechtsgebieden zich tot elkaar?

Daarnaast zullen er ook binnen de Douane zelf vragen moeten worden beantwoord:

- Bij welk onderdeel worden de functionarissen geplaatst die bestuurlijke boetes en een last onder bestuursdwang opleggen?
- Bij welk onderdeel worden de functionarissen geplaatst die bezwaar- en beroepszaken afhandelen?
- Hoeveel FTE (en op welk niveau) is benodigd?
- Hoe worden deze functionarissen opgeleid?
- Is het mogelijk om het systeem DON te gebruiken ten behoeve van bestuursrechtelijke handhaving in het kader van sancties en per wanneer zou dat kunnen?
- Is het mogelijk om het systeem TBB te gebruiken ten behoeve van afhandeling van bezwaar- en beroepszaken
-

3.2. Invoeringstoets

4. Samenvatting

De impact van dit wetsvoorstel op de Douane is beperkt. Middels deze wet wordt de mogelijkheid gecreëerd om de Douane in een sanctiebesluit of sanctieregeling aan te wijzen als bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk handhavend kan optreden tegen overtredingen van sanctiemaatregelen. Voordat deze mogelijkheid kan worden geëffectueerd, zal eerst wel een aantal (implementatie-)vragen beantwoord moeten worden (zie onderdeel 3.1). De bepalingen ten aanzien van beheer- en bewind en informatie-uitwisseling hebben geen wezenlijk effect op de Douane.

Impact:	beperkt / middelgroot / ingrijpend
---------	---